

nym, jest tematem rozdziału siódmego. Ósmy rozdział opisuje życiorys i działalność ostatniego przedstawiciela Gaertnerów — Henryka Ludwika, dyplomowanego lekarza i aktualnego prawnika, współwłaściciela kancelarii adwokackiej i deweloperskiej spółki GDK w Krakowie.

Rozdział o Henryku Karolu ma w załączeniu jego ciekawy esej o Chopinie z roku 1920, dedykowany przyszłej

znie, a rozdział o Henryku Andrzeju — wspomnienia z przedwojennego dzieciństwa, młodości i szkół we Lwowie i Krakowie oraz niemieckiej okupacji w Zakopanem i Krakowie. W książce znajduje się 11 zdjęć i pięć schematów.

Książka jest nie tylko powrotem autorów do ich rodzinnych korzeni, lecz również wspomnieniem minionych czasów.

Jerzy Supady

Historia dentystyki w zarysie

Wojskowa Drukarnia, Łódź 2010, stron 300, ilustr., ISBN 978-8385399-98-8

Profesor Jerzy Supady jest specjalistą pediatrii i medycyny ogólnej oraz kierownikiem Katedry Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Pełni też funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa w tej dziedzinie. Na swym koncie ma dzieła z historii medycyny i dziejów sowieckich łagrów. Obecna monografia wieńczy sekwencję książek o poszczególnych historycznych okresach rozwoju dentystyki. Takimi monografiami były kolejno: *Historia dentystyki* (2006), *Dentystyka w okresie oświecenia* (2008) i *Dentystyka w XIX i na początku XX wieku* (2010).

Obecna monografia składa się z trzech części, omawiających dzieje dentystyki: 1. w starożytności, średniowieczu, renesansie i baroku, 2. w okresie oświecenia i 3. w XIX i na początku XX stulecia. Z uznaniem należy podkreślić, że postępy dentystyki są omawiane na tle charakterystyki danej epoki (historia, sytuacja społeczno-gospodarcza, stan medycyny) przy uwzględnieniu wybitnych postaci (krótkie biogramy, działalność, osiągnięcia i dzieła). Niektóre informacje są ujęte w instruktywne tabele.

Pierwsza część zawiera wiadomości o zębach i chorobach jamy ustnej ze starożytnego Egiptu, Mezopotamii, Izraela, Grecji, Chin, feudalnej Japonii i Indii. Dalsze rozdziały tejże części omawiają dane z tradycji Etrusków, dentystykę wczesnego średniowiecza i średniowieczną dentystykę arabską. Następują wykłady o dentystyce europejskiej późniejszego średniowiecza

(XIII–XVI w.) i renesansu, o medycynie i kulturze Azteków, Majów i Inków oraz o dentystyce europejskiej XVII stulecia.

Drużga część książki o okresie oświecenia podaje jego charakterystykę oraz rozwój dentystyki we Francji, Anglii, niemieckiej Rzeszy i w Ameryce Północnej.

Część trzecia zajmuje się dentystyką XIX i początku XX stulecia. Po scharakteryzowaniu epoki i stanu medycyny tego okresu autor omawia: stomatologię zachowawczą, ewolucję wiertarki, leczenie miazgi i korzeni zębowych, wyposażenie dentystycznego gabinetu, profilaktykę próchnicy, dentystykę dziecięcą, protetykę, środki przeciwbólowe i początki anestezji, dalej narzędzia do ekstrakcji zębów, chirurgię dentystyczną, ortodontycę i ortopedię szczękową, paradontologię, radiografię, dydaktykę dentystyki, towarzystwa i organizacje dentystyczne (USA), międzynarodową federację dentystów i rozwój piśmiennictwa dentystycznego.

Książkę zamykają: obszerny indeks nazwisk (22 stron), spis licznych rycin (180) i wykaz najważniejszych źródłowych pozycji, głównie obcojęzycznych (4 strony).

Na uznanie zasługuje poziom edytorski: dobry papier, czytelny druk, jasna dyspozycja zawartości, reprodukcje ciekawych ilustracji oraz twarda, lakierowana okładka barwy różowej z ryciną przedstawiającą rwanie zęba przez dawnego „dentystę”.

Interesującą książkę winni poznać przyszli i obecni lekarze, zwłaszcza stomatologii, historycy medycyny i dentystyki. Książka dostarczy również wielu ciekawych informacji aktualnym i potencjalnym podopiecznym gabinetów stomatologicznych.

HENRYK GAERTNER — KRAKÓW

Jerzy Woy-Wojciechowski

Którędy do medycyny

Domena, Warszawa 2010, stron 219, ISBN 978-83-917527-6-0

Jest to drugie wydanie książki. Otrzymała ona pierwszą nagrodę w konkursie wspomnień lekarskich. Wznowienie książki nastąpiło w 40-lecie: przewodzenia przez autora Polskiemu Towarzystwu Lekarskiemu, otrzy-